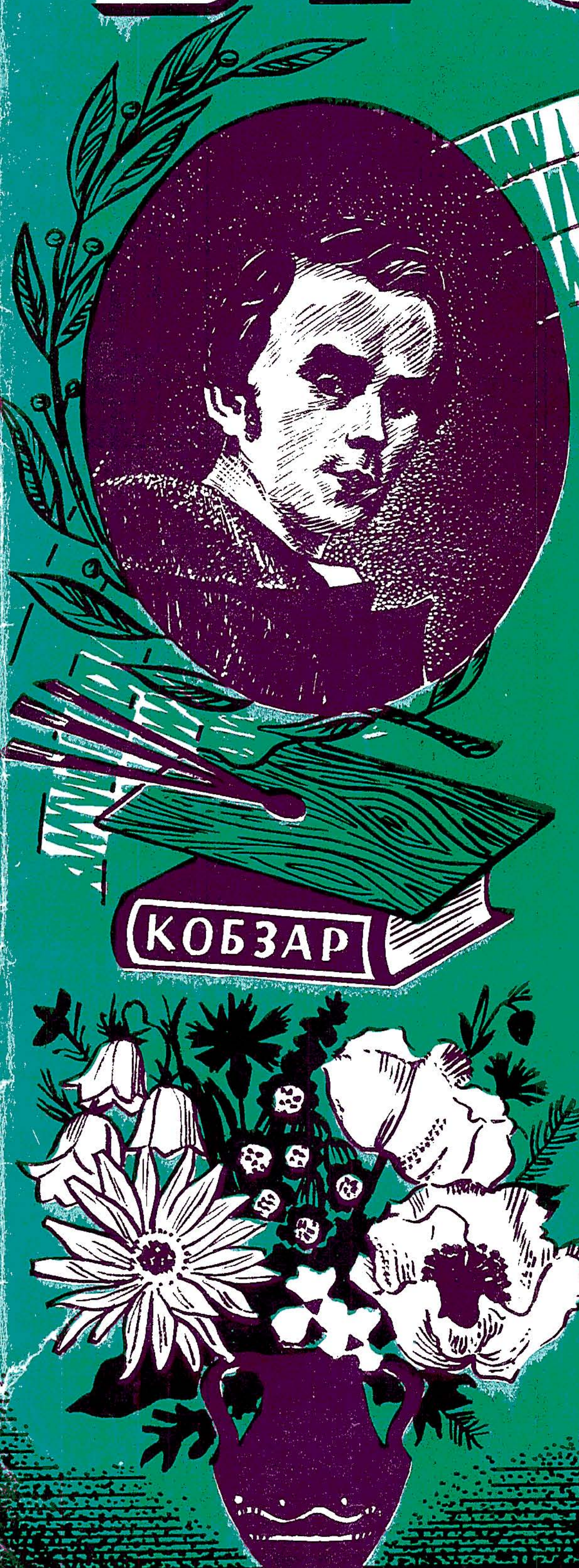
ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

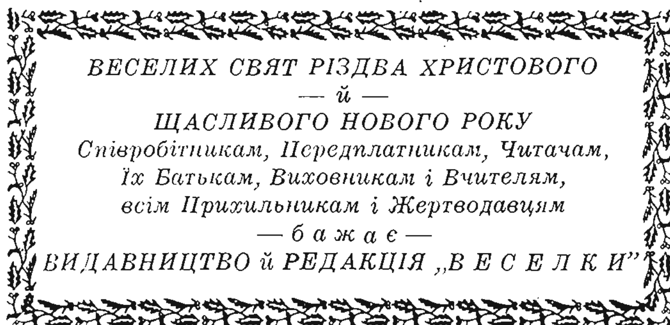
A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК XXIX СІЧЕНЬ 1982 Ч. 1. (327).

ВІДЧИТАЙТЕ!

Вставте на місце рисок бракуючі букви, щоб вийшли слова нашої старої й найкращої різдвяної пісні-колядки:

Б-г Пр-дв-чн-й н-р-д-вс-,
Пр-йш-в дн-сь -з н-б-с,
Щ-б сп-ст- л-д св-й в-есь
- -т-ш-вс-.

КОЛЯДНИЦЬКА ЗАГАДКА

Від хати ми ішли до хати
Знайомим заколядувати —
Тоді було Різдво, зима.

Один із нас був між двома,
Один із нас був за двома,
Один з нас був перед двома.

Так обійшли ми все село —
Ну, скільки разом нас було?

РЗ.

ХТО Я?

Принесла я дітям свято,
на мені прикрас багато,
є свічки, зірки блискучі,
а гілки мої пахучі.

Я в бальонах і в намисті
цілий день стою на місці,
із кімнати ані кроку,
так дійду Нового Року.

Г. Чорнобицька

ЗАГАДКА З ВІДГАДКОЮ

Сказав Грицько сестрі Галинці:
„Свічок ось десять на ялинці,
А скільки буде по хвилинці,
Як загашу я зараз три?
Відгадуй швидко! Говори!"

„Таж сім! — на те йому сестричка. —
Порахувати — це дрібничка!"
„О ні! Залишаться три свічки, —
Відповідає Гриць умить, —
Бо сім незгашених ... згорить".

РЗ.

ХТО ВОНИ?

На східець аж дванадцятий
ступив сивенький дід,
вже скоро з східця першого
юнак почне похід.

Тепер зі східця першого
юнак почав похід,
бо з східця з найостаннього
зійшов сивенький дід.

Г. Чорнобицька

ЗАГАДКА

Який це інженер,
Що взимку мандрує,
На ріках і на потоках
Скрізь мости будує?

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колегія. Річна передплата становить у ЗСА — 8.00 дол., у інших країнах — рівновартність цієї суми. Для членів УНС 5.00 дол. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 дол.

THE RAINBOW — VESELKA

Обкладинка роботи Миколи Бутовича

Published monthly, except May to August Bi monthly
at Jersey City, New Jersey
Montgomery Street — Jersey City, New Jersey 07302
Subscription $8.00 per year. UNA members $5.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N. J.

Ілюстрація на обкладинці:
Микола Бутович — Христос родився!

ІЗ ВЕРТЕПОМ—КОЛЯДОЮ...

(Оформлення сторінки Михайла Дмитренка)

Містом, що лежить в долині,
Вулицею сніговою
Йде усміхнена дітвора
Із вертепом-колядою.

Йдуть царі і ангелята,
Пастушки йдуть з паличками,
Чути гамір, чути сміхи
Поміж сірими домами.

Йде Івасик, йде Богданчик,
Славко, Ромко і Микола,
Йде Маруся, йде Оленка —
Вся суботня рідна школа.

Радується рідна школа,
А із нею рідна хата,
Що росте у нас дітвора,
Вірна, пильна і завзята.

А із дітьми вся громада,
Що розсіяна світами,
Із народом в Україні
З'єднується враз піснями.

Бо Предвічний народився
І різдвяна зірка сяє,
Хай ніхто з нас не сумує
І надії не втрачає.

Константина МАЛИЦЬКА

З КОЛЯДОЮ

Ясна зоря всьому світу звістила,
Що Пречиста Сина-Бога родила.
У вертепі між бидляти на сіні
Ладить мати постіль-ложе дитині.
Під головку стелить зілля пахуче,
Щоб не гризла так солома болюче,
Бо у неї для дитинки малої,
Ані шовку, ні пеленки м'якої.

Ясна зоря у Вифлеємі сяє,
Діва-Мати дитяткові співає,
А пташечки разом з нею до хору
Колядують Спасу світу знадвору.

ЧАРИ РІЗДВЯНОЇ НОЧІ

(Ілюстрації Михайла Михалевича)

(Зима в лісі. Галява. В одному кутку стоїть більша прибрана ялинка, зверху закидана ватою-снігом, так що прикрас зразу на ній не видно. У другому кутку стоїть менша ялинка. По сцені ростуть кілька маленьких ялинок. МАВКА спочатку ховається за великою ялинкою. Вона молода, має зелений одяг, те ж припорошений снігом. На голові має фантастичну корону з золотого паперу, а з-під неї звисає прозора заслона з зеленої ґази, вкрита золотими зірками. В руках держить золоту чарівну папичку. За меншими ялинками притаїлися маленькі СНІЖИНКИ в білих балетних костюмах. МИХАЙЛИК і ОЛЕНКА входять на сцену. Він іде попереду, шукаючи стежки. Вона йде за ним, тихо плаче і хухає в руки).

МИХАЙЛИК. Не плач... Ось зараз знайду стежку. Біда, як візьмеш таку плаксу в дорогу!

ОЛЕНКА. Добре тобі казати — ,,не плач!" Вже так довго шукаєш стежки і щораз далі заходимо в ліс. В мене закостеніли руки... Не чую ніг... *(Стає і безрадно хухає в руки).*

МИХАЙЛИК *(придивляється до землі, шукаючи стежки).* Не бачу нічого. Але стежка мусить бути! Її замело снігом. В мене також болять ноги... *(ОЛЕНКА голосно хлипає. МИХАЙЛИК бере ОЛЕНКУ за руку).* Відпочиньмо трохи! Нас напевно батьки вже шукають. Ось-ось надійдуть. Сядьмо на хвилинку тут, під ялинкою... *(Сідають під меншою ялинкою).* Не плач, Оленко. Дивись, як тут гарно!

ОЛЕНКА. Мені холодно і я боюся.

МИХАЙЛИК. Чого тобі боятися? Як прийде Лісовик, я заслоню тебе, і погляду моїх козачих очей він злякається.

ОЛЕНКА. А як Мавка з'явиться?

МИХАЙЛО. Де, де мавки! Вони тепер сплять у спорохнявілих вербах.

ОЛЕНКА. А Баба-Яга? Аж погадати страшно!

МИХАЙЛИК. Вона перед хрестом святим відступить!

ОЛЕНКА. А Змій огненний?

МИХАЙЛИК. Козацька шабля могла б нас порятувати, але ми так спішились по ялинку, так похапцем побігли з хати, що я не встиг її взяти з собою.

ОЛЕНКА. Ет, яка та твоя козацька шабля! Вона нічого не варта. Вона з патика...

МИХАЙЛО *(ображено).* Моя шабля добра, справжня козацька! Це твої ляльки нічого не варті. *(Діти відвертаються одне від одного. ОЛЕНКА стиха плаче. МИХАЙЛИК розглядається і зупиняється поглядом на великій ялинці, біля якої з'являється в цю хвилину МАВКА).*

МИХАЙЛИК *(легенько штовхаючи ліктем ОЛЕНКУ).* Дивись, Оленко! *(ОЛЕНКА дивиться і з острахом тулиться до МИХАЙЛИКА. Він пригортає її одною рукою, не спускаючи очей з МАВКИ).*

МАВКА *(до себе).* Різдвяна ніч — єдина ніч у році, що, як казка, робиться живою. Ось зараз зберуться тут з казкової країни всі дива. Принесуть новини з безжурного, привабливого світу. Прибувайте, дорогі гості! Хоч раз на рік зберіться разом коло ялинки, закрутіться у веселому танку! *(Підходить до великої ялинки і протягом чергових сцен непомітно золотою папичкою зриває шмат за шматком вату з ялинки. Звільна показуються прикраси та солодощі на ялинці та засвічуються вогники та свічечки. При останніх словах МАВКИ, за сценою відзивається музика, спершу без слів, потім супроводить слова. З-за ялинок виступають СНІЖИНКИ, танцюють, наближаючись до рампи).*

СНІЖИНКИ *(співають на мелодію коломийки).*

Ми сніжиночки біленькі
З водички вродились,
Легесенькі, мов те пір'я
З хмаринки спустились.

А холодна і сумненька
Наша хмарка мати,
Без кожуха над землею
Мусить мандрувати.

І ми радо вже спочили б,
Лягли на земленьку,
Але вітер несе далі
Сніжинку легеньку.

(СНІЖИНКИ, танцюючи, виходять зі сцени. За сценою чути козяче блеяння: Ме-ке-ке! Ме-ке-ке! МАВКА робить рух золотою паличкою, і на сцену вибігає КОЗА-ДЕРЕЗА).

КОЗА-ДЕРЕЗА *(співає).*

Я Коза-Дереза
Півбока луплена,
За три копи куплена.
Тупу-тупу ногами,
Сколю тебе рогами.
Ніжками затопчу,
А хвостиком замету,
Тут тобі смерть!

РАК-НЕБОРАК *(вибігає на сцену, стає поруч із КОЗОЮ біля рампи і говорить з відповідними рухами рук і голови).*

А я Рак-Неборак, запорізький козак,
Як ущипну тебе в носик, то на носі буде знак!

(КОЗА відштовхує РАКА.)

МАВКА *(підходить до них).* Сьогодні годі вам сваритись! *(До КОЗИ).* Ти мусиш хатку зайчикові відступити! *(до РАКА).* Ти більше не щипай Кози! *(КОЗА І РАК розходяться в противні сторони і стоять тихо, беручи участь у дальшій грі мімікою і жестами. Те саме роблять потім інші дійові особи).*

МАВКА *(робить рух чарівною паличкою).*

Червона Шапочко маленька,
Сюди мерщій ходи,
Про всі свої злющі пригоди
Докладно нам скажи.

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА *(з кошиком у руці).*

До хворої бабусі
Несла дарунок я,
Із того почалася
Пригодонька моя.
Чи ж знала я, маленька,
Що дурить вовк мене,
Бабусеньку старенькy
Й мене він проковтне!

Мавка *(гладить її по голові).*

Якби слухала ти мами,
То й лиха б не мала,
Не попала б йому в зуби,
Страху не зазнала.

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА *(підходить до КОЗИ-ДЕРЕЗИ і починає бавитися з нею).*

МАВКА *(кличе ніжно).* Івасику-Телесику, де ти забарився?

ІВАСИК-ТЕЛЕСИК *(вбігає малий хлопчина з дзвінким голосочком).*

Голосочок мами милий
Завжди б я пізнав,
Але Бабі-Язі голос
Наш коваль скував.
Ледве втік я від напасти,
На вербі сховався —
І додому звідти скоро
На гусці вертався.

БАБА-ЯГА *(вбігає з мітлою в лівій руці, праву руку держить випростовану перед собою, наче б когось шукала).*

Івасик-Телесик від мене утік,
Жену я за ним на мітлі —
Куди ж я попала? Ніде на снігу
Його я не бачу слідів.

(При появі БАБИ-ЯГИ ЧЕРВОНА ШАПОЧКА та ІВАСИК-ТЕЛЕСИК кидаються до МАВКИ і ховаються за неї. МАВКА захищає їх від БАБИ-ЯГИ і говорить рішуче).

Не вільно Бабо-Яго тут
Малих дітей лякати.
Кажу тобі: іди в цю ніч
В своїй хатині спати!

БАБА-ЯГА. Ну, добре, вже в цю ніч гуляйте тут без мене! *(Виїжджає на мітлі в ліс).*

МАВКА *(робить рух паличкою).* Котику в чобітках, завітай до нас!

КІТ У ЧОБІТКАХ *(вбігає і співає на арію: „А я люблю Петруся").*

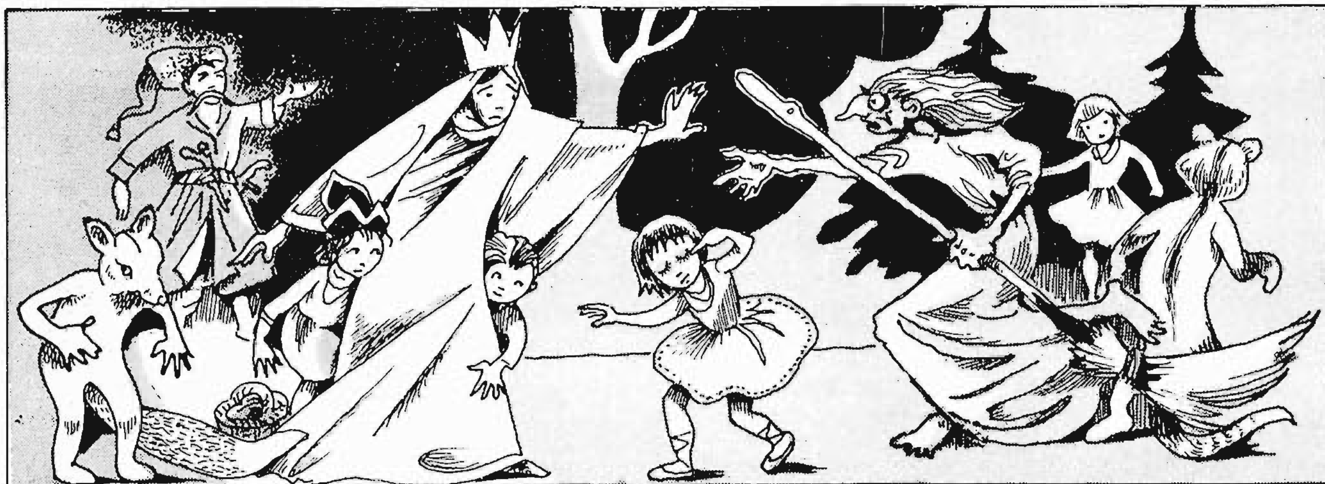
А я котик в чобітках
Завжди спритний, хитрий — страх!
Завжди вірний до кінця,
Хто такого знав кота?

Мій пан Федір гроші мав,
Бо мене він шанував,
Тож і я йому за те
Вдячний був на все життя.

Велетня страшного я,
Мов ту мишечку, спіймав,
А князівну гарну-милу
Дав панові за дружину.

КІТ У ЧОБІТКАХ *(стає збоку).*

МАВКА. Царівно Сніжинко, прибудь до нас сюди!

ЗАВОРОЖЕНА СНІЖИНКА *(входить із спущеними додолу очима, з трохи витягнутими руками — вона в напівсні).*

Круг замку на горбочку
Колючий виріс пліт.
Закляттям відьми злої
Погас мій ясний світ.

Сто літ уже триває
Мій сон важкий, твердий —
Коли ж мене пробудить
Княженко молодий?

МАВКА.

Давно тебе шукає
Княженко молодий,
Тобі віддати має
Вінець свій золотий.

Не довго вже чекати,
Пробудишся зі сну,
Княженко до палати
Прийде тебе узяти.
Усміхнену, ясну.

(ЗАВОРОЖЕНА СНІЖИНКА відходить. МАВКА махає паличкою, з другої сторони входить ЛИС МИКИТА).

МАВКА *(погрозливо махає паличкою).*

Ой, Микито! Дуже ти
Всім уже нашкодив,
Людей, звірів шахрував,
До втрати приводив.

ЛИС МИКИТА *(вклоняється).*

Не беріть мене на сміх,
Не гудіть Микитки:
Я приношу часом користь,
А не тільки збитки.

Справді, поміркуйте це,
Прешановне панство:
Хитрість часом принесе
Користь громадянству.

Треба тільки, щоб вона
Проти зла вставала,
До народного добра
Завжди прямувала.

МАВКА *(показує йому місце. ЛИС знову їй вклоняється і підходить до інших персонажів, які, хоч здвигають плечима, приймають його до гурту. На знак палички входить НЕДОТЕПА з розкуйовдженою чуприною).*

Хлопче з казки, Недотепо,
Нас усіх розвесели,
Розповіж нам балянδраси
І до сміху приведи!

НЕДОТЕПА

Хоч я з казки Недотепа,
Не завжди я дурний,
Казка схоче — буде з мене
Царенко молодий.

Я пригоди всякі знаю,
Веселі й сумні.
Так в житті моїм минають
Недотепи дні.

(Стає в гурті).

МАВКА *(тричі вимахує золотою паличкою).*

Не минай нас, просим дуже, йди до нас в різдвяну ніч,
Характернику із Січі, запорожце з лютих січ!

ЗАПОРОЖЕЦЬ *(входить з шаблею і мушкетом).*

Не з казкової країни
Я прийшов в цей час,
А з переказів билінних,
Що про славу України
Прославив Тарас.

Там, де Дніпрові пороги
Громами гудуть,
Ще й тепер в казках народних
Козаки живуть.

А колись, як час настане, знову оживуть
І до рідного народу волю приведуть.

МАВКА.

Раді бачити тебе,
Лицарю-герою,
Ти боровсь за рідний край
З вражою ордою.

Не пропаде твоя пам'ять,
Не пропаде слава,
Ще колись тебе побачить
Київ, Львів, Полтава.

ВСІ ПЕРСОНАЖІ *(беруться за руки, ходять кругом ЗАПОРОЖЦЯ, що стоїть по середині та*

співають на арію: „Немає нині в нас страху").

Вітаєм, лицарю тебе з козацької країни,
Бо завжди бився ти за честь, за славу України!

(За сценою чути голос батька: „Діти-и-и! Де ви-и-и!" На хвилину на сцені робиться темно, огні на ялинці згасають. Дійові особи зникають. За хвилину знову стає ясно, МИХАСЬ і ОЛЕНКА під ялинкою пробуджуються, протирають очі, оглядаються навкруги).

БАТЬКО *(входить на сцену)* Діти-и!

МИХАЙЛИК і ОЛЕНКА *(зриваються і кидаються до батька).* Тату, тату, ми тут!

БАТЬКО. Славити Господа, що знайшов вас! А там мати мало не вмерла зі страху. Чого ви побігли з дому?

ДІТИ. Ми пішли на край лісу пошукати ялинку.

МИХАЙЛИК. Але ялинки там не було, ми пішли трохи далі в ліс і заблудили.

ОЛЕНКА. Ми бачили тут усякі дива!

МИХАЙЛИК. Була мавка, Баба-Яга, Лис Микита, навіть запорожець із справжньою шаблею.

БАТЬКО. Це вже потім розкажете, а тепер ходім мерщій до мами! *(Батько з дітьми виходять. Заслона швидко спадає).*

За Лідією Г о р б а ч

П о я с н е н н я-с л о в н и ч о к: **газа** — прозора матерія, **костюм** — dress; **закостенілий** — закляклий (від морозу) - numb, stiff; **верба** — villow; **рампа** — передній край сцени, **коза** — she-goat; **міміка** — вираз обличчя (mimic); **жест** — рух руками (gesture); **проковтнути** — swallowing; **напасть** — тут. халепа (trouble); **гуляйте** — тут: забавляйтесь; **спритний** — проворний (quick, prompt); **велетень** — giant; **закляття** — завороження. **нашкодити** — to harm; **збитки** — втрати (loss); **хитрість** — slyness. **персонаж** — дійова особа в театрі; **недотепа** — muff, stupid; **січа** — запеклий бій; **биліна** — стародавній казка-переказ; **орда** — horde, тут: взагалі всякі вороги.

Ганна ЧЕРІНЬ

М О Я З І Р К А

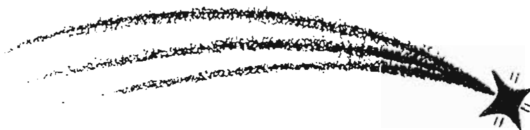
Ой, на небі угорі
Засвітились три зорі.
Ой, Боже, що за диво —
Засвітились три зорі.

Перша зірка — для татуся,
Друга зірка — для матусі,
Ну, а третя — то моя.
Власну зірку маю я!

Як прийду додому з школи,
Виглядаю у вікно.
Вже зійшла на видноколі
Зіронька моя давно.

Світи, зіронько, привітно,
Звесели Свят-Вечір нам,
Щоб було дорогу видно
Під Різдво колядникам.

Видноколо — горизонт.

Валентина ЮРЧЕНКО

РІЗДВЯНА ЗІРКА

В хаті в Леся і Христинки
Втіха, радість, щирий сміх,
Бо різдвяна в них ялинка
Буде, певно, краща всіх.

Гілочки густі, пушисті,
А на них сніжку, сніжку!
Є і кульки, і намисто,
Зірка буде на вершку.

Лесь сестричку став просити:
— Христю, я свій літачок
Хочу зараз причепити
Замість зірки на вершок!

Зірка ця завжди світила
На вершку щороку нам —
В мого джета срібні крила,
Хай і він побуде там!

А йому сестра Христинка
Мудро мовила на це:
— Ні, не можна, бо ялинка
Це — різдвяне деревце.

Зірка, Лесю, це нам згадка,
Як різдвяна зірка та,
Що вела всіх до Дитятка,
До маленького Христа.

Пастушки ішли за нею,
Мудреці і три царі
Слідкували за зорею
І несли Христу дари.

На ялинці зірка світить,
Ніби мовить, золота:
— Пам'ятайте, любі діти,
Про святе Різдво Христа!

Намисто — necklace; **джет** — реактивний, при помочі поштовху літак.

Текст: Валентина ЮРЧЕНКО *Ілюстрації: Іван БРИКОВИЧ*

Веселик-Лясь

Тиха нічка, зірка красна
Засвітила в небі ясно —

Лясь і Луць ідуть з звіздою
До Марисі з колядою,

Та колядники не бачать,
Що й зайці за ними скачуть.

А Марися до Різдва
Колачів спекла аж два,

На столі, на кожний смак,
Є кутя, горіхи й мак,

А для Леся і для Луця
Піріжки в печі печуться.

Стук! — у хату Лясь і Луць,
А зайці за ними — шусть!

І за стіл умить засіли,
Колачі усі поїли,

Лясь і Луць ще колядують,
А зайці кутю смакують...

Тут із печі, як на горе,
Чорний дим піднявся вгору.

— Ой, — Марися затужила, —
Піріжечки погоріли!..

А колядникам для втіхи
На столі є два горіхи.

Микола ЩЕРБАК

Ілюстрації П. ХОЛОДНОГО

МІСЯЦІ

СІЧЕНЬ віє навкруги,
Навіває скрізь сніги.

ЛЮТИЙ кригою кує
І морозу додає.

БЕРЕЗЕНЬ встає зі сну,
Кличе весело весну.

КВІТЕНЬ розгріба грядки
І розсаджує квітки.

ТРАВЕНЬ, радий до забав,
Бродить босий серед трав.

ЧЕРВЕНЬ нам приносить грім,
Свіжі ягоди у дім.

ЛИПЕНЬ теж не забува
І несе рясні жнива.

СЕРПЕНЬ на току давно
Насипа в мішки зерно.

ВЕРЕСЕНЬ збирати рад
Яблука та виноград.

ЖОВТЕНЬ ходить по лісках
У жовтеньких чобітках.

ЛИСТОПАД гойда гілки
І розтрушує листки.

ГРУДЕНЬ в білім кожушку,
Їде в санях по сніжку.

СТОРІНКИ СЛАВИ

Леся ХРАПЛИВА

22 СІЧНЯ

(Із збірки „І с к р и")

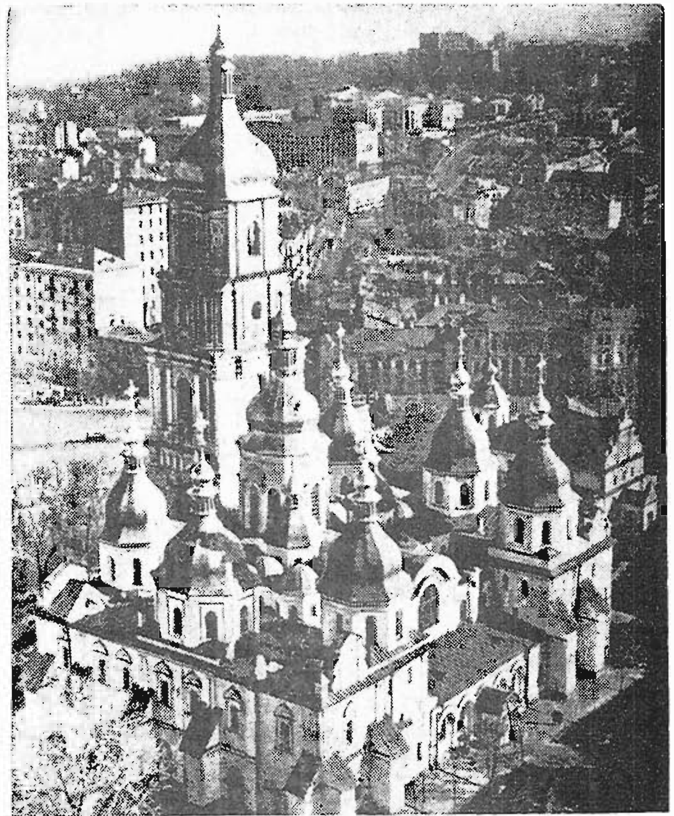
Нам сестричка нині розказала,
Що давно колись (я добре знаю!)
У зимовий ранок засіяло
Сонце волі у моєму Краю!

Вийшли люди перед храм Софії,
Де колись лунала княжа слава,
Хтось сказав „Сповнились наші
мрії!
Україна вільна вже держава!"

Хтось сказав — і всі почули люди,
З Києва – аж ген поза Карпати:
Україна є, була і буде!
Вже її нікому не зламати!

Нам сестричка розказала нині,
І сама я це вже добре знаю:
Знов прийде велика ця хвилина
В українському моєму Краю.

Як тоді — зійдуться люди,
Пролунають знов слова палкії,
Запанує наша воля всюди
І заграє грімко дзвін Софії!

Софійський собор у Києві. На його площі проголошено незалежність і соборність Української Держави 22-го січня 1918 і 1919 рр.

Микола ЯЦКІВ

Ілюстрація Петра ХОЛОДНОГО

ОСЕЛ ХРЕСТОНОСЕЦЬ

Весь світ, уся вселенна раділи народженням Божого Дитяти. Раділи люди, раділи всі створіння Божі, раділо навіть квіття. Лиш пекло скаженіло, бо прийшов Спаситель, бо ж Господь зіслав того, хто мав відкупити людський рід.

Та лютував ще й цар юдейський Ірод. Стривожився, що втратить своє царство. Тож народжене дитя не давало йому спокою. Похмурий ходив по своїй палаті і думав, як позбутися ненависної дитини. Думав і придумав. Придумав таке, що саме пекло жахнулося. Велів повбивати у Вифлеємі всіх дітей, що прийшли на світ за останні два роки. Думав, що з ними загине й Ісусик.

Тиха ніч вкрила Вифлеєм, над яким завис цей жахливий наказ. Тривожно мерехтіли ясні зірки, освітлюючи Чумацький шлях на небі.А цим шляхом сходив з неба, ніби якась срібна з'ява, ангел. Це Божий післанець. Спішив він, щоб сповістити Йосифа про небезпеку. Скорою ходою підійшов до стаєнки. Від його сяйва пробудився старенький Йосиф. Пробудився, злякався. Ангел же промовив до нього.

— Бери Марію і Дитя і втікай до Єгипту. Лютий Ірод наважився на життя Дитяти.

Стривожений стояв Йосиф, слухаючи слів ангела. Коли ж ангел розплився в срібній млі, Йосиф підійшов до Марії, розбудив її та розповів, що звістив йому Божий післанець.

Зажурені почали Йосиф і Марія ладитися в дорогу. Йосиф бідкався, бож як йому іти в таку далеку дорогу з немічною Марією та немовлям та ще й пішки.

Глибоко в стаєнці, за яслами, де спав Ісусик, озвався малий віслюк, наче даючи про себе знати. Йосиф зрадів.

— Візьму віслюка, — подумав. — Малий він, небагато в нього сили, а все ж таки порятує в дорозі.

Підійшов до віслюка, а той прочуваючи, мабуть, яке важливе матиме завдання, радісно став махати вухатою головою. Слухняно теж стояв, як Йосиф навантажував на нього клунки.

Зоріло. Свята Родина покидала Вифлеєм. Марія-Мати з Дитятком на віслюку, а Йосиф побіч, тримаючи в руці уздечку.

Це не був битий шлях ані навіть добре протоптана стежка. Тяжко було пізнати, що ходили туди деколи люди, коли б не кості в'ючних тварин чи й людей, що колись тут загинули. Стирчали вони з-під навіяних вітром піскових наметів, додаючи пустелі ще більшої дикости. А пустеля простяглася, як далеко глянути оком. Цілі дні мандрували наші подорожні, не стрічаючи ні деревини, ні

зісохлої травички, ні води. Уночі розкладав Йосиф килимок, на якому засипали. А ослик тулився коло них, важко дихаючи по цілоденнім труді. Копита його підбилися, ноги кривавили, а голод і спрага гірко дошкулювали. Не раз теж дрижав зі страху перед дикими звірями, що з ревом проходили недалеко, ставали і зі здивуванням дивилися на Святу Родину. Часто шаліли бурі-громовиці. Тоді подорожні шукали захисту під якоюсь скелею, а віслюк відпочивав і покріплявся листками якого куща.

Одного разу розшаліла буря, якої досі ще не було. Небо вкрили олив'яні хмари, громи гуркотіли безупину. Вкінці прийшла злива, що здавалося все затопить. Наші мандрівники проходили саме річищем потічка, що зовсім висох. Йосиф сховався з Марією з Дитятком під скелею, що сторчала над річищем. Ослик лишився по другому боці висохлого потока і жадібно скубав вогке гілля. Довго, довго шаліла злива. Втихати стала аж над вечір. Небо прояснилося, а останнє проміння сонця осяяло змочені піскові намети та скелі. Річищем потока котились жовті буруни, шаліла повінь. На протилежному березі бігав ослик і жалібно іржав. Розглядався, шукав своїх господарів. Щоб заспокоїти бідну тварину, гукнув Йосиф до нього. Побачивши своїх, кинувся осел стрімголов у розбурхані хвилі, бажаючи дістатися на другий берег. Аж охнули Марія та Йосиф. Жовті буруни поглинули нещасну тварину. Та поки прохололи з першого жаху, побачили вухату голову свого вірного віслюка. Змагаючись із хвилями-бурунами, вибивався він над воду і пробував добитися до своїх господарів. Але рвучі хвилі били в нього, несли все далі, далі. Він то потопав, то знов показувався. Довго та далеко несла його річка. Та все таки зносила ближче до берега, де стояла Свята Родина. Вкінці добився, виліз на берег. Аж сплеснули з радости Йосиф та Марія. А він підбіг до них, струшуючи з себе воду, обтер об них голову, а опісля почав лизати простягнені до нього рученята Ісусика, що Його Марія держала на руках.

ГУЦУЛКА КСЕНЯ ПОМОГЛА МАРУСІ ПРИСПАТИ СЕСТРИЧКУ

(Ілюстрація Марти Гулей-Лег̓ецкіс)

Коли тато і мама їдуть на роботу, а Марта — до школи, коло малої Ганнусі залишається тільки бабуся.

Ганнуся спить до дев'ятої, а то й десятої години. Але часами буває інакше: Ганнуся будиться куди раніше і кличе бабусю. Бабуся не має часу зварити внучці кашу. Або Ганнуся встає з ліжечка і, не одягнувшись, іде до своїх іграшок та починається забава..

Але незадовго Ганнуся починає вередувати: не хоче одягатися, не хоче їсти, ляльки тягне за волосся, а зайчика чи слона тягне за вуха і кидає у ванну. Не слухає бабусі, починає плакати, хоч сама не знає чому, і бабуся має з нею ,,цілу мороку".

Бабуся розповіла це мамі, а мама каже: ,,Це тому, що Ганнуся зарано будиться".

Але що ж робити, щоб Ганнуся не будилася або щоб її ще трохи приспати?

В хаті тихо, тихесенько, ніхто не підіймає галасу. Якщо б, не дай Боже, дитина захворіла, то певно, що погано спить. Але нічого такого нема, дитина здорова — і все ж таки будиться. Мама з бабусею стали думати, щоб таке зробити, щоб Ганнуся ще раз заснула. Вони напевно були б щось придумали, але їх випередила Мартуся і то нехотячи.

В Ганнусі є чимало іграшок, але найбільше любить вона ляльку, гуцулку Ксеню. З ніким так довго і сердечно не бавиться, як із Ксенею. І спати кладе її поруч себе, і пригортає її до себе, і цілує в обидва личка, а часом розповідає їй якісь дивовижні казки, яких ні мама, ні бабуся, ні Мартуся не розуміють. Але Ксеня, мабуть, розуміє...

Одного дня в школі не було науки. Тато і мама поїхали до праці, Марта почала читати ,,лектуру" для суботньої рідної школи, а бабуся варила снідання. Раптом Ганнуся збудилася і кличе бабусю.

— Мартусю, — каже бабуся, — я не можу відійти від кухні, бо збігне вся кашка. Піди на хвилинку до сестрички!

Мартуся підходить до Ганнусиного ліжка, кладе палець на уста і шепче: ,,Ти голосно не говори, бо збудиш Ксеню. Бачиш, як вона гарно спить. А як її збудиш, то вона з переляку почне плакати і може захорувати..."

Ганнуся звертає погляд на Ксеню, що, зажмуривши очі, спить поруч неї. Ганнуся справді не хоче зробити Ксені прикрости і збудити її. Вона перестає голосно говорити. А Мартуся тим часом додає:

— Я скажу тобі казочку, але дуже-дуже тихенько. Хочеш.

Ганнуся хоче, наставляє вушка, лежить непорушно — і ще Марта до половини казочки не дійшла, як Ганнуся вже спить.

М. Маморський

———

Пояснення — словничок: **вередувати** — to be naughty; **морока** — trouble, encumbrance; **галас** — noise; **випередити** — to leave behind.

Три тижні мандрувала Свята Родина. Бувало так, що ослик падав з виснаження, мов мертвий. З жалем дивилися Йосиф та Марія на бідну втомлену тварину. Підшукували для неї хоч трохи смачної трави, холодної води, змивали покалічені ноги. Але вже ранком, по нічнім відпочинку, зривався віслюк бадьорий і дріботав далі, несучи дорогий тягар.

Врешті прибули до Єгипту. Скінчилися труди. Марія-Мати взяла годувати Ісусика, а Йосиф знімав з осла клунки. Зняв і... — Що це? — здивувався. — Маріє, — закликав — ходи, глянь у нашого ослика на хребті — хрест.

Здивовані, приглядалися до знаку хреста, що виднів на хребті віслюка. Від шиї здовж хребта і поперек крижів коло передніх лопаток, чорніла смуга шерсти, подібна до знаку хреста.

Це в нагороду за тяжку та вірну службу Ісусикові відзначив Господь ослика хрестом, ніби лицарським орденом.

З тої пори ослики цієї породи носять цей знак. А люди звуть їх теж хрестоносцями.

———

Пояснення-словничок: **скаженіти** — лютувати (to rage); **жахнутися** — to be horrified; **Чумацький шлях** — тут:galaxy; **ясла** — crib, manger; **віслюк** — молодий осел (donkey); **уздечка** — bridle; **в'ючний** — тут: of burder, pack; **намет** — heap of sand or snow; **пустеля** — пустиня (desert); **копито** — hoof; **річище** — river-bed; **поглинути** — to swallow; **виснаження** — знесилення (exhanstion); **хребет** — спина (spine); **крижі** — sacrum; **шерсть** — wool.

Роман ЗАВАДОВИЧ

Ілюстрації Юрія КОЗАКА

ЗАЙЧИКІВ ПОДАРУНОК

Через ліс веде стежинка,
Там росла собі ялинка.

А під нею мало хатку
Невеличке зайченятко.

Надійшли Різдвяні свята —
Треба хаточку прибрати.

Каже зайчик до Хмаринки:
„Покропи дощем ялинку!"

Потім попрохав Мороза,
Щоб краплини заморозив.

Сонце ясно засвітило,
Деревце позолотило.

Якось дядько Лесь у ліс
Двоє діточок привіз.

Зупинились на хвилинку,
Подивились на ялинку.

„Ах, чудова це ялинка!" —
Каже до Гнатка Галинка.

„От, таку б нам, брате Гнате,
На Різдвяні свята мати!"

„Ні, не можна! — каже Гнат. —
Це ялиночка звірят."

Вчув це зайчик з-під ялинки
Й каже до Гнатка й Галинки:

„Можу я, Галинко й Гнате,
Вам її подарувати?

Хай вам буде дар на свята
Від малого зайченяти!"

Діточки зраділи дуже:
„О, спасибі, Яцю друже!

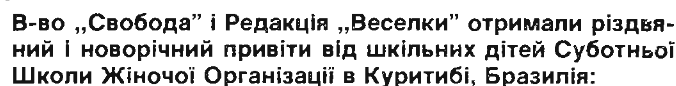
Навесні, в теплий час,
В гості ти прийди до нас!"

Деревце взяли на сани
І поїхали лісами.

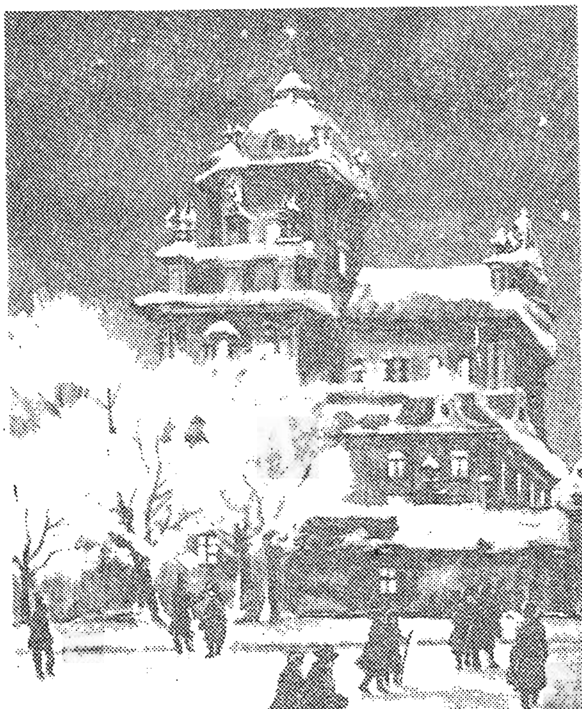
Хоч без хатки Яць зостався,
Він утішно усміхався.

НАША ПОШТА

В-во „Свобода" і Редакція „Веселки" отримали різдвяний і новорічний привіти від шкільних дітей Суботньої Школи Жіночої Організації в Куритибі, Бразилія:

Видавництві "Свобода" дякуємо сердечно та вітаємо з Різдвом Христовим і Новим Роком!

Учителі Суботньої Школи
Куритиба - Парана
Бразілія.

Дорога Веселка!
Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають учні Суботньої Школи Жіночої Організації при УБК.
Куритиба - Парана

Куритиба 1.981 року.

Відповідь Редакції: Дорогі Діти! Щиро дякуємо за пам'ять і за святочні привітання. З новим Роком бажаємо Вам і Вашим Учителям та Опікунам всього добра!

РОЗУМНИЙ ГРИЦЬ

Мама в місті научає
Маленького Гриця:
— По хіднику лиш праворуч
Ходити годиться.

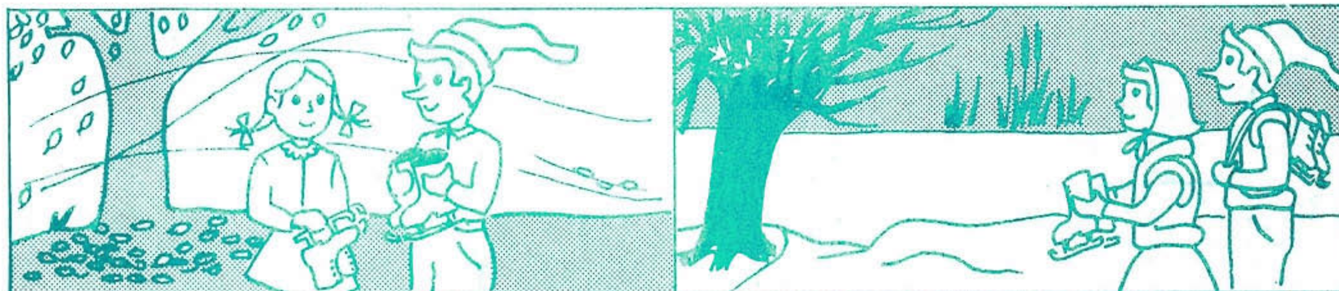
— А той пан, що йде навпроти
В вишитій сорочці?
— І він, синку, — каже мама
Йде по правім боці.

Гриць замисливсь за хвилину,
Далі ж запитався:
— А навіщо ж тоді, мамо,
Лівий бік нам здався?

Ірина Наріжна

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: Іван БРИКОВИЧ*

Гоца драла

Гоца й ґном ще восени
Десь придбали ковзани.

Ось з'явивсь на річці лід,
Та сніжок його приліг.

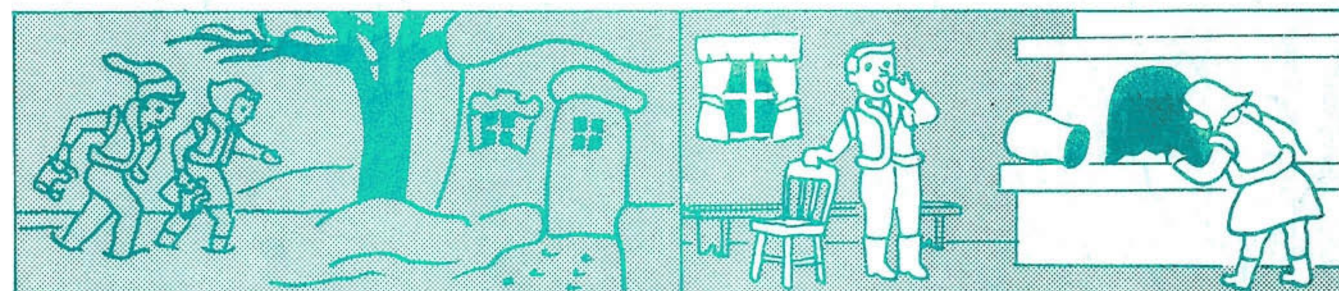
— Ну, то як отут ковзатись,
Коли льоду не видати?

Раптом вихір прилетів,
Сніг із льоду геть замів.

Гоца й ґном такі охочі,
Ковзаються аж до ночі.

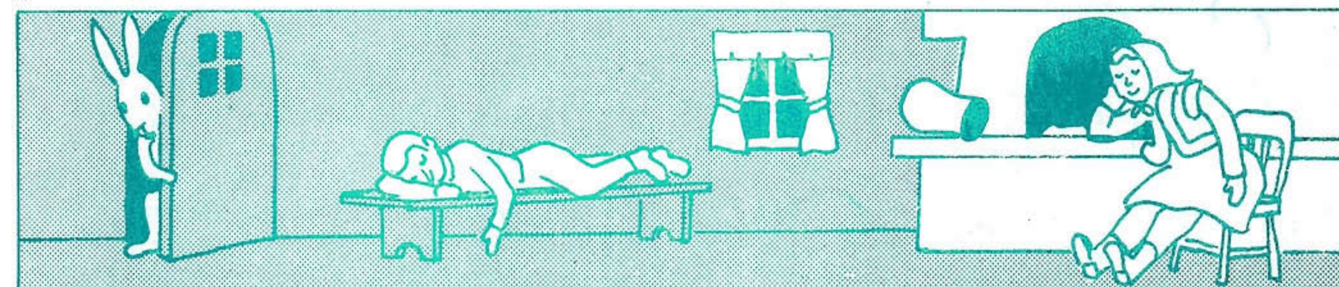
По льоду летять, мов птах,
На блискучих ковзанцях.

Смерклося. Ідуть до хати,
Дуже хочуть їсти й спати.

Та згадала Гоца мила
— Я ж нічого не зварила!

Поки в грубці жар роздула,
Коло печі і — заснула...

Ґном на лаві ледве сів,
На всю хату захропів.

Не замкнули хатні двері,
Лягли спати без вечері.

Хоч шлунки їм аж скімлили,
Ковзанярів не збудили.

Грубка, челюсть, місце під плитою, де горить вогонь —(oven, stove, fire place, mouth of oven); **скімлити** — скавучати (to howl, to yelp).